

ENGEL

de waarheid
zal u bevrijden

STEF VEKEMANS

ENGEL

STEF VEKEMANS

Schrijfgoesting

SG

ENGEL

© Copyright 2026 Stef Vekemans

alle rechten voorbehouden

Uitgegeven door Schrijfgoesting, in samenwerking met Stef Vekemans

Coverontwerp: Stef Vekemans

Typografische uitwerking cover: P. Van Oosterwyck

Redactie en binnenwerk: Eva Linden, Schrijfgoesting

Auteursfoto: Evelien Rens

Eerste druk: oktober 2026

ISBN: 9789083404691

NUR: 305 - 332 - 333

www.schrijfgoesting.be

www.stefvekemans.be

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende worden openbaar gemaakt, verveelvoudigd, opgeslagen of verspreid, in welke vorm of op welke wijze dan ook.

De rechten voor tekst- en datamining zijn uitdrukkelijk voorbehouden. Het gebruik van deze uitgave, geheel of gedeeltelijk, voor de ontwikkeling of training van artificiële-intelligentiesystemen is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming, behoudens waar de wet dwingend anders bepaalt.

Deze roman vermengt fictie met elementen uit de werkelijkheid. Namen, locaties, omstandigheden en dialogen werden gewijzigd of literair bewerkt. Het verhaal biedt geen letterlijke of volledige weergave van bestaande personen of werkelijke gebeurtenissen. Personages zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver en elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Voorwoord

Sommige delen in dit boek zijn verzonnen. Sommige zijn dat niet. Heel wat bladzijden kwamen niet uit mijn hoofd, maar uit mijn huid. Niet als aanklacht, niet als biecht, maar als poging om iets wat lang geen woorden had, eindelijk een stem te geven. Niet voor mij alleen, maar voor iedereen die het herkent.

Ik draag dit boek op aan iedereen die dit leest, aan iedereen die ooit gevallen is en zichzelf weer heeft opgeraapt, of daar hulp bij heeft nodig gehad. Aan iedereen die nog steeds zoekt naar de juiste woorden voor pijn die te lang verborgen bleef.

Laat je niet verblinden door het idee dat geluk enkel aan het einde van de tunnel wacht. Dat licht... het is er al. Het is in het hier-en-nu, in de kleine momenten.

Jij bent niet je verleden. Jij bent niet je pijn. Jij bent een mens, je bent genoeg.

LEESFRAGMENT

1

De eerste zet

Mijn naam is Engel. Echt. Geen idee wat mijn ouders bezielde, of wat ze precies hoopten... Misschien dat ik boven het leven zou uitstijgen, misschien gewoon dat ik niet zou vallen. Misschien hoopten ze op bescherming, op een kind dat licht bracht.

Wat het ook was, Engel is een moeilijke naam om gewoon mens mee te zijn. Het is een naam met vleugels, maar vleugels die een vreemd gewicht dragen. Soms voelt het als een roeping waar ik niet om heb gevraagd, een last die zich op mijn schouders vastzet en mijn blik laag houdt. Maar andere dagen tillen die vleugels me net genoeg op om het leven in een ander licht te zien, waar zelfs het alledaagse lijkt te glanzen.

Ik heb het aanvaard, dat ik Engel ben. Maar als ik de vogels zie opstijgen boven het water, vraag ik me af of zij ook ooit twijfelen voordat ze hun vleugels spreiden.

Ik wandel langs de Nete. De oever is nog wit van de nachtvorst, het water ademt traag. En ik voel de wereld om me heen. Of ik maak mezelf dat wijs, alsof ik gedreven word door iets groters, maar verankerd ben in de kleine stukjes hemel die zich onderweg aandienen.

Gelukkig zijn er nog zekerheden in het leven, zoals die reiger die ik bijna elke dag tegenkom. Ik heb hem Charlie genoemd.

‘Goedemorgen, vriend,’ zeg ik. Hij doet alsof hij me niet hoort. Zijn poten breken het water zonder haast, alsof hij weet dat zijn ontbijt altijd op tijd komt.

Mensen zijn net zo. Ze vinden hun ritme binnen de muren van hun eigen huis of in gewoontes, in voetbal, glasblazen of koken. Anderen lopen zichzelf voorbij, verzamelen likes als postzegels. Grootse daden in kleine kamers, kleine daden op grote podia. Soms kijk ik toe, half bewonderend, half jaloers. Omdat zij weten waarheen ze vliegen, om dan steeds weer te landen op hetzelfde takje.

Waar het pad ophoudt, begint het asfalt. Mist trekt op, wordt vervangen door neon. De lucht ruikt naar ozon en brood van de automatenwinkel aan de overkant. Bij het oversteken scant een onzichtbare sensor mijn aanwezigheid. Het licht knippert zacht en rekent mijn tempo uit. Te traag om haast te hebben, te snel om doelloos te zijn. En zo, ergens in een databank, besta ik: een stip in een

wereld die alles telt, behalve wat echt telt.

Aan de overkant neemt een oudere man zijn pillen uit een machine die hem herkent. Efficiënt, noemen ze dat. Ik kijk weg, misschien omdat ik te snel ontroerd raak door dingen die niemand nog bijzonder vindt.

Ik ben niet tegen technologie. Ik ben er vooral te bedreven in geworden om haar nog als vijand te zien. Klara lacht met mijn principiële buien, terwijl ik toch braaf mijn pols aanbied aan de scanner, alsof ik niet zelf meehelp aan de kooi die ik bekritiseer.

‘Je bent weer aan het *brommelen*,’ zegt ze dan, wanneer ik weer eens zit te klagen. Ik probeer haar tegen te spreken, maar zelfs voor mij klinkt het niet overtuigend.

Elke update begrijpt ons zogezegd beter, terwijl de overheid ons tegelijkertijd nauwkeuriger volgt. We prijzen het als vooruitgang, omdat we liever de illusie van controle koesteren dan toegeven dat het systeem ons bij de ballen heeft. De waarheid? We hebben er niet alleen mee ingestemd, we hebben haar gevoederd, genesteld en een bed voor haar opgemaakt naast onze angsten. Hoe moeten we dat straks aan onze kinderen uitleggen?

En toch. Het is niet alleen vervreemding die blijft hangen. Verderop leeft een gevel die vroeger afbladderde. Nu ademt hij. Een digitale muurschildering beweegt mee met de stad: kleuren, woorden, flarden dromen die voorbijgangers achterlaten. Mensen blijven even staan, tokkelen iets op hun slimme telefoons en lopen verder. Creativiteit vindt altijd een spleet.

Ik trek mijn overjas, ooit een modieus model, wat strakker en wandel richting mijn boekenwinkel. De plek waar er nog tijd is voor papier. Waar verhalen wachten tot iemand ze nodig heeft, soms zonder te weten waarom.

Wanneer ik de gordijnen opentrek, vallen de eerste zonnestralen in de winkel. Ze schilderen gouden tinten op de ruggen en dansen over de boekenplanken, waar elk boek geduldig wacht op een lezer die het zal omarmen. Tot dat moment is aangebroken, vul ik mijn ochtenden met het schrijven van poëzie, pogingen tot romans en andere woordkunsten. De drang blijft, altijd aanwezig, maar het resultaat ligt telkens net buiten mijn bereik, alsof de woorden hun geheimen blijven inslikken.

Zaterdag brachten doorgaans bezoek van het gezin, soms één, soms allen. Maar zelfs dat ritueel lost tegenwoordig sneller op dan ochtendnevel in het eerste licht.

Het belletje aan de deur rinkelt. Heerlijk. Ik heb het ooit zelf opgehangen, tegen alle digitale waarschuwingen in. Ik kijk op vanachter mijn leesbril, de brillenpootjes half van mijn oren gezakt. Niet Klara, niet de kinderen, zelfs geen vaste klant of een verdwaalde erfgenaam met vergeelde boeken die hij op de zolder van zijn ouders heeft gevonden, hopen dat die meer waard zijn dan het stof dat erop ligt.

Het is een onbekend gezicht. *Kak*. Mijn woorden raken verstrikt nog voor ze mijn lippen bereiken. Waar eindigt gastvrijheid en begint overdaad? Ik bewon-

der mensen die moeiteloos praten over het weer, of over frieten die steeds vaker door robots worden gebakken, maar toch naar nostalgie smaken. Voor hen is praten als ademen. Ik struikel al bij de eerste zin.

Voordat ik iets kan zeggen, rinkelt het belletje opnieuw. Nu is het wel Klara. Haar handen zijn gevuld met boodschappentassen, nog leeg maar al vol van de verwachting van verse producten van de markt.

‘Goede-lieve-morgen, Engeltje.’ Ze zingt het haast. Dat is Klara, dartelend door het leven zoals de wind door een zomerse boomgaard, met een schoonheid waaraan niets bedacht lijkt, haar uitstraling een ongrijpbare combinatie van elegantie en praktische nuttigheid. Eerlijk, ik snap niet wat ze in me ziet. De rest van de wereld waarschijnlijk ook niet, op mijn moeder na misschien.

Na haar stormt Emma de winkel binnen zoals alleen zij dat kan; een windvlaag die de geur van buiten meebrengt. Haar gezicht draagt de gejaagdheid van een tiener die altijd onderweg is, gemengd met een stille ernst die me soms in verwarring achterlaat. Haar rugzak, propvol en bungelend aan één schouder, lijkt elk moment te kunnen besluiten haar in de steek te laten. Misschien ligt het eraan dat mijn kinderen steeds harder op mij beginnen te lijken, en ik in die spiegel niet alleen schoonheid ontdek, maar ook sommige van mijn kleine kantjes, minder vergeeflijk dan ik mezelf doorgaans toeschrijf.

Emma schiet haar moeder voorbij en omhelst me met de oprechtheid van iemand die nog niet heeft leren doseren. ‘Papa, is *De Zevende Zomer* van Sera Voss al binnen?’ vraagt ze nog voor ik adem kan halen.

‘Binnen, ja,’ zeg ik, half lachend. ‘Maar wij zeggen meestal eerst goeiemorgen.’

‘Goeiemorgen!’ roept ze, al onderweg naar de voorste hoek van de winkel, waar ze zich over de nieuwe boeken buigt met een blik die zegt dat alles op die plank speciaal voor haar is neergelegd.

Emma’s fascinatie voor boeken is bijna religieus. Niet alleen vanwege de letters, maar vanwege wat erachter verscholen ligt. Het is alsof zij de enige is die begrijpt waarom deze plek zo belangrijk voor me is. Of misschien lijkt dat gewoon zo omdat ze hier gratis nieuwe boeken tot tweedehands mag dopen, een privilege dat ze genadeloos uitbuit.

Alice komt iets langzamer binnen, alsof ze met één voet buiten wil blijven staan. Ze leunt tegen de deurstijlen, haar wenkbrauwen licht opgetrokken, haar mondhoeken net niet in een glimlach.

‘Goeiemorgen,’ zegt ze, terwijl haar duim nonchalant over het scherm van haar polsapparaat glijdt.

‘Dag, Alice. Toch meegekomen?’

‘Voor de koffie,’ antwoordt ze droog.

Ik weet dat het niet waar is, maar het lijkt alsof Klara met haar samenzweert, en het bezorgt me een kleine rilling. Ze praat de laatste tijd wel erg vaak over het idee van een “literaire koffiezaak”. En Alice zou dat schitterend vinden: een plek waar boeken enkel dienen als achtergronddecor bij cappuccino’s met schuimkunst.

Haar aandacht is alweer bij haar polsscherm, waar lichtgolven over haar huid dansen, in haar andere hand een smartphone. Ze glimlacht vaag.

En dan is het de beurt aan Felix, onze jongste. Hij schuifelt naar binnen met de stilte van iemand die het lawaai van de wereld liever mijdt. Zijn blik blijft laag, gefixeerd op de vloer alsof hij daar de veiligste weg vindt. Waar Alice, en vooral Emma, de ruimte vullen, bewaart Felix juist de leegte.

Als ik hem iets vraag, komt er geen antwoord in gesproken woorden. In een zeldzaam geval schrijft hij iets op een briefje, of laat hij de kleur zien op zijn pols: de mood-meter die hij altijd draagt. Vandaag gloeit ze zacht oranje. Verder, stilte. En hoewel de mensheid daar haast universeel zijn eigen tekens voor heeft, betekent bij Felix een tik op zijn borst ja, een blik naar opzij nee. Soms komt er helemaal niets en toch weet ik meestal wat hij bedoelt.

Klara's handen landen met een plof op de toonbank. Ze duwt haar zonnebril nonchalant omhoog, terwijl ze me opneemt met die blik die alles al lijkt te weten.

'Engel, ga toch eens mee,' zegt ze. 'Wat is het ergste dat er kan gebeuren? Dat je eens plezier maakt met je vrouw?'

Ik glimlach alleen maar, terwijl mijn voeten verankeren, alsof de winkel me vasthoudt, gevangen tussen de boeken en een ondernemingszin die zich jaren geleden ziek heeft gemeld.

'Het is al zo lang geleden dat je mee bent geweest,' gaat ze verder. 'Je lijkt hier meer thuis dan bij ons. Alice kan wel even op de winkel letten.'

Vanuit de hoek van de winkel komt een geluid dat ergens tussen een zucht en een gefrustreerd kreuntje in hangt. Alice kijkt niet op van haar scherm, maar haar wenkbrauw zegt genoeg: *ik dacht het niet*.

Ik volg Klara's blik naar de lege winkel. Ik weet wat ze bedoelt. *Engel, waarom sluit je je steeds op?* Maar ze zegt het niet. Ze lacht alleen, haar ogen zoekend naar de mijne.

'Ik had juist weer wat inspiratie voor een gedicht,' zeg ik met een glimlach die maar half waar is. 'En trouwens,' voeg ik er met een zwakke grap aan toe, terwijl ik naar de open ruimte tussen de rekken wijs, 'de winkel staat stampvol.'

'Ja, vol met ons,' lacht ze, en tikt me speels met een boek op de arm. 'Het zou je goed doen eens tussen de mensen te staan, in plaats van alleen tegen je boeken te praten. En als die woorden toch zo makkelijk uit je pen lekken, kun je ze misschien gebruiken om de boodschappenlijst te helpen schrijven?'

'Je hebt gelijk,' zeg ik, omdat dat meestal het makkelijkste antwoord is. Ooit ging ik graag mee naar de markt. Nu ben ik liever alleen, zoals vroeger. Tot mijn boekenrekken weer tegen mij beginnen praten. Dat is het signaal dat ik nog eens onder de mensen moet komen.

Mijn blik glijdt naar de deur, op zoek naar een toevallige klant die me zou kunnen redden. Maar het is Emma, wiens tederheid mijn aandacht even weghaalt van dit ongemakkelijke moment.

'Lees dit eens,' zegt ze tegen Felix terwijl ze een boek van de plank plukt. 'Over die kwantumtoestanden waar jij altijd in zit te graven.' Ze tuurt naar de kaft en

leest hardop: ‘*Het universum uit het niets*. Ik snap er niks van... Precies in ’t buitenaards geschreven. Maar bon, jij leest dat soort dingen alsof het strips zijn.’

Ze overhandigt het boek met een scheve grijns. Felix neemt het aan zonder een woord, zoals altijd. Maar zijn ogen lachen. Heel even. En dat is genoeg.

Ik kijk naar mijn kinderen en voel een golf van trots, vermengd met iets biters. Geen droefenis, eerder een heimwee, alsof ik het verleden door melkglas zie. Deze winkel, mijn eiland in een woelige zee, biedt rust, maar het is een fragiele rust, een dun laagje vernis dat elk moment kan barsten. Alles lijkt te veranderen. Vooral zij. En ik kan hen niet volgen.

Emma dartelt naar de toog, haar gezicht gefronst alsof ze de wereld wil redden. ‘Papa, serieus, waarom staat *Vogelkunde van de Lage Landen* naast een dichtbundel van Neruda?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Misschien omdat ze allebei over vliegen gaan?’

‘Jezus,’ zucht ze, haar ogen rollend alsof mijn logica een oude mop is die haar pointe kwijt is. ‘Deze winkel heeft dringend een make-over nodig van een creatief genie. Ik zal dat hier eens reorganiseren.’

Alice grijnst vanuit haar hoek. ‘Een genie? Emma, je krijgt je eigen kamer nog niet op orde zonder dat het lijkt alsof er een tornado is gepasseerd.’

Emma lacht, haalt haar schouders op en mompelt iets over ongeletterdheid en jaloezie terwijl ze naar de plank loopt. Met chirurgische precisie begint ze de boeken te herschikken, haar tongpunt tussen haar lippen in concentratie. *Schat-tig*.

‘En ik dacht dat ik hier de baas was,’ mompel ik.

Klara lacht, om de situatie of om mij. ‘Charmant idee, nietwaar?’

Het belletje rinkelt opnieuw. Een man stapt binnen, wiens fluorescerende jas fel afsteekt tegen de warme tinten van hout en papier. Een koerier, vermoed ik. Al is het opmerkelijk dat het pak in zijn handen niet door een zelfrijdend voertuig wordt afgeleverd.

‘Levering voor de eigenaar van... *Hemel en Aarde*,’ zegt hij.

‘Dat ben ik,’ antwoord ik, steeds glimlachend als ik de naam van mijn zaak hoor, alsof ik de Hemel en de Aarde ook effectief bezit. ‘Maar ik heb niets besteld.’

‘Dat hoor ik wel vaker. Misschien een verrassing?’ Zijn stem klinkt vriendelijker dan zijn blik doet vermoeden, of misschien doet zijn elegante snor het ergste vermoeden. ‘Zou ik je vingerafdruk even mogen?’

‘Nee,’ zeg ik. Zolang het niet verplicht is, blijven ze van mijn biometrische gegevens af. ‘Ik teken wel gewoon.’

‘Veel plezier ermee,’ mompelt hij, en nog voor het scherm zijn glimlach weer spiegelt, is hij alweer verdwenen.

Klara kijkt naar het pakket alsof ze vermoedt dat het kan ontploffen. ‘Wat is dat? Heb je weer boeken besteld?’

Het pak is verrassend licht, veel te licht voor zijn formaat. ‘Maar nee,’ zeg ik, terwijl ik in de lade naar een mes tast. ‘Oprecht. Misschien een donatie of een promopakket van een uitgever.’

‘Ik dacht dat je alles persoonlijk uitkoos,’ zegt ze.

‘Dat doe ik ook,’ antwoord ik, terwijl ik het plakband lossnijd. Het karton kreunt, en binnenin ligt, zoals ik al vreesde, een tweede, kleiner doosje, vastgeplakt aan de bodem. ‘Natuurlijk,’ mompel ik. ‘Waarom makkelijk doen?’

‘Je maakt het spannend,’ zegt Klara.

Ook Emma en Alice spitsen hun oren. Dat is het mooie aan pakjes: ze dragen altijd een kleine hoop in zich, dat het misschien voor jou zou kunnen zijn.

In de doos ligt een schaakstuk: een zwarte koningin, groter dan gebruikelijk, meer ornament dan speelstuk, met de matte glans van iets dat vaak in handen is geweest. Wanneer ik haar optil, blijkt ze onverwacht zwaar in mijn hand te liggen. Vreemd, maar niet het vreemdste dat al ooit mijn winkel is binnengebracht.

Naast het stuk ligt een gevouwen briefje. Ik open de hoekjes met de voorzichtigheid van iemand die bang is voor wat erop staat. De tekst is handgeschreven, sierlijk en schuin.

Schaakmat begint met een zet die niemand ziet.

***Johannes 8:32 – U zult de waarheid kennen
en de waarheid zal u bevrijden. OG.***

Mijn maag trekt samen. Niet door de initialen, maar door die specifieke bijbeltekst. Die woorden dragen een gewicht dat ik dacht vergeten te zijn. *De waarheid zal u bevrijden.*

Jaren geleden dook dit zinnetje overal op; op obscure fora, in mijn notitieboekjes, als een fluistering in de marge van het web. Een mantra, herhaald in contexten die alles en niets betekenden: genootschappen, datanetwerken, verborgen kennis.

Eén video bleef hangen: trillend beeld, vervormde stemmen, flitsen van een schaakbord, een sleutel in een slot, een knipperend oog. Ik vond echter niet de waarheid, maar uiteindelijk de afgrond van mijn eigen nieuwsgierigheid.

Klara's blik brandt. ‘Wat is het?’ vraagt ze. Ze weet hoe kleine dingen als deze zich in mijn hoofd kunnen vastzetten.

Ik vouw het briefje dicht en houd het omhoog, alsof het niets meer is dan een grap. ‘Waarschijnlijk een misplaatste marketingstunt.’

‘Marketing?’ Klara fronst. ‘Als dat klopt, dan werkt het niet. Ik koop het niet.’

‘Escape room misschien,’ zeg ik, al geloof ik het zelf niet. ‘Of een rare kunstactie. Bedrijven verzinnen van alles tegenwoordig.’

Klara zegt niets, maar haar blik blijft hangen; scherp, ondoorgroendelijk. Ze doorziet me, zoals altijd.

‘Ik weet niet wat het is,’ zeg ik. ‘Echt niet. En ik ga er niks mee doen.’ Maar terwijl ik het zeg, voel ik de leugen al in mijn mond smelten.

‘Je leeft in een boek, Engel,’ zegt Klara zacht, terwijl ze zich over de toonbank buigt en me vluchtig kust. ‘Maar de rest van ons is al een hoofdstuk verder.’ Ze

verzamelt de kinderen en maakt aanstalten om te vertrekken, met die glimlach die tegelijk warmte en afscheid is.

Het ritueel van hun zaterdagbezoek ontroert me, maar vandaag voelt het anders. Hun stemmen, hun aanwezigheid... Alles lijkt buiten mijn bereik. De winkel ademt nog, maar de stilte is zwaarder. De scheur in de muur lijkt iets wijder, en de oude klok tikt trager dan gisteren.

LEESFRAGMENT

Laatkomer

Ik was lid van de club van 19.

Soms komt een teken niet binnen als waarschuwing, maar als herinnering. En ik heb altijd geweten dat mijn leven begon met te laat komen en bijna eindigde met te vroeg vertrekken. Een mirakel of een noodzakelijke stap op het pad...

De weg lag voor me als een verhaal waarvan de laatste hoofdstukken al geschreven waren. Zwart, nat, glimmend van belofte of ondergang... ik wist het verschil niet meer. De radio stond te luid. Ik hoorde stemmen, maar ze zeiden niets wat bleef hangen. Het soort muziek dat bedoeld is om te vullen wat leeg is, maar de leegte alleen maar groter maakt.

Ik moest rijden. Niet om ergens te raken. Om weg te zijn. Van de kamer zonder geld. Van het studeren zonder richting. Van het jaar dat alweer langer duurde dan gepland, met te weinig vakken en te veel tijd. Van teveel drank, drugs en nachtelijk gefilosofeer over hoe rot het systeem wel niet was. Van verwachtingen die een negentienjarige ik niet kon waarmaken omdat ik ze niet begreep, of voelde dat ze geen nut hadden.

Ik reed omdat stilstaan ondraaglijk was. De alcohol deed wat hij altijd deed: hij gaf me een dosis zelfvertrouwen, een warme mist waarin elke gedachte even belangrijk leek en tegelijk mocht verdwijnen. Ik had het gevoel dat ik iets moest bewijzen, al wist ik niet aan wie. Misschien aan mezelf. Misschien aan niemand.

Ik dacht niet aan doodgaan. Dat is het grote misverstand achter zulke nachten. Ik dacht aan lucht.

De bocht kwam sneller dan verwacht. Of ik was trager dan ik dacht. Het stuur voelde plots lichter, alsof het niet meer bij de auto hoorde. Ik herinner me geen paniek, alleen een vreemd soort helderheid. Een fractie van een seconde waarin alles stilviel en ik dacht: *ah, dus zo voelt het wanneer de wereld beslist in jouw plaats.*

De klap kwam niet als geluid, maar als een verschuiving. Metaal dat plooid. Glas dat niet meteen brak. Een lichaam dat zijn gewicht verloor. De auto tolde. Ik dacht aan sterren. Niet aan God. Aan sterren. Alsof ik ze al kende.

Toen was er stilte. Even gewoon... niets. Ik hing scheef in mijn gordel en wachtte op pijn die niet kwam.

Mijn handen trilden niet. Dat vond ik achteraf het meest verontrustende. Ik voelde alles, maar niets deed zeer. Mijn ademhaling was snel, maar niet paniekerig. Ik proefde bloed, mijn bloed. Het was van mijn lip, opengebeten door een gedachte die nergens heen kon.

Ik stapte uit. De auto was total loss. Dat zag zelfs ik. De voorkant bestond niet meer. Glas lag overal. De motor pufte zacht, als een dier dat nog niet wist dat het dood was.

Ik keek naar mezelf. Geen schram. Geen snee. Geen bloed. Ik lachte. Niet uit

opluchting. Uit ongeloof. Geen mens kon dit hebben overleefd. *Maar ik leefde nog, dacht ik.*

En dan kwam het. Niet als paniek, maar als een inzakkende helderheid. Dat stille “*oh nee*” dat niets vraagt, maar alles zegt. Ik zag de auto pas echt, de verwrongen neus, het glas op de grond, en begreep ineens wat ik had gedaan. Niet alleen aan mezelf, dat leek op dat moment bijna bijkomstig, maar aan hen. Aan mijn moeder, die deze auto met zorg had gekozen en die ik nu in één nacht had herschreven tot schuld. Ik rekende het al uit, automatisch: twee jaar werken, minstens, om dit recht te zetten. Avonden, weekends, uitleg geven zonder vergoelijking. En dan was er nog de rest: de mensen die zouden moeten stoppen, bellen, rapporten invullen. De last die ik had doorgeschoven naar vreemden die hier niet om gevraagd hadden. Het besef kwam niet met tranen, maar met gewicht. En ik droeg het, omdat ik wist: *dit is van mij.*

Iemand stopte. Iemand riep iets. Iemand bood hulp. Iemand belde de politie. Iemand vroeg mijn naam. *Engel.* Het klonk vreemd in die nacht. Vreemder dan anders.

In de ambulance vroeg iemand hoe laat het was. Ik zei een fout uur. Dat vond ik grappig. Alsof tijd iets was wat mij nooit helemaal gehoorzaamde. Ze vroegen of ik had gedronken. Ik knikte. Ze vroegen of ik alleen was. Dat was ik gewend.

Later, toen alles al voorbij was en de stilte een andere vorm aannam, dacht ik aan mijn geboorte. Zoals dat soms gebeurt wanneer je lichaam iets begrijpt wat je hoofd nog niet kan bevatten.

Ik was aangekondigd geweest, maar te laat gekomen. Moeder vertelde dat vaak. Hoe moeilijk het was geweest om mij te krijgen. Hoeveel dokters, hoeveel pogingen, hoeveel wachten. Hoe zelfs een hond was aangeschaft om haar gedachten te verzetten, alsof leven soms via een omweg moest binnenkomen. Ik vond dat een mooi idee. Dat ik niet rechtstreeks was gekomen. Dat ik eerst even had rondgekeken.

‘Een laatkomer,’ zei ze dan. Ze glimlachte erbij.

Ik had altijd het gevoel gehad dat ik overal net naast viel. Niet uitgesloten, maar net te laat om nog helemaal mee te zijn. Alsof de wereld al begonnen was voor ik goed en wel begreep wat de regels waren.

In de couveuse had ik niet lang gelegen. Dat wist ik. Alsof ik het warm had gehad daarbinnen en ik geen haast had gehad om naar buiten te komen. De baarmoeder als eerste schuilplaats. Geen verwachtingen. Geen prestaties. Alleen ritme.

Misschien had ik die nacht in de auto geprobeerd terug te keren naar iets wat ik kende.

Beelden begonnen te komen. Niet als flitsen, maar als trage dia’s.

Zilverdonk. Een dorp dat zich had neergelegd bij zijn vergetelheid. Een plek met de illusie van een belofte, een zilveren rand die nooit echt glansde. Ik hoorde er thuis zonder het te weten.

Later Lier. De stad die mijn wereld werd. Smalle straten die in de zomer naar

bloemen roken. De Nete die loom langs haar oevers kronkelde. Een stad die nooit haast had gehad, maar soms wel overvloed.

In het hart van die stad stond de Zimmertoren. Meer dan een mechanisch meesterwerk. Voor mij was het een tijdwachter. Een poort naar het onzichtbare. Een monument dat fluisterde over verborgen ritmes en geheimen die alleen Louis Zimmer zelf leek te begrijpen. Elk uur dat voorbij tikte, voelde als een kleine onthulling van iets wat net buiten ons bereik lag. Misschien had hij een boodschap achtergelaten waarvoor de wereld nog niet klaar was.

Ik had daar vaak naar staan kijken. Alsof ik wachtte op toestemming van Zimmer om de waarheid te onthullen.

Mijn vader had me leren fietsen langs de dijken. Hij altijd een half wiel voor. Niet om mij achter te laten, maar om mij te tonen waarheen. Soms stopten we om naar rietpluimen te kijken, naar vogels die niets moesten, behalve bestaan. ‘Het maakt niet uit hoe snel je gaat,’ zei hij dan. ‘Zolang je maar vooruitkijkt.’

Mijn moeder voedde mijn verwondering op haar manier. Duizend ideeën, elk met overtuiging uitgevoerd. Keramiek, buurtfeestjes, boeken. Ze leerde me dat geschiedenis altijd afhing van wie ze vertelde. Dat zelfs kalenders fout zaten. Dat oktober ooit de achtste maand was geweest. Dat mensen vergeten waren wat sterren echt wilden zeggen.

‘Je bent geboren onder de sterren,’ zei ze. ‘Dat betekent dat je altijd zult verlangen naar wat erachter ligt.’

Ik geloofde haar. Niet omdat het waar was, maar omdat het klopte.

Ik was een prater geweest. Al vroeg. Vader nam me op op cassette. Mijn stem half opgegeten door de tape. Ik kende de namen van nieuwslezers voor ik begreep wat nieuws was. “Siglit Spluit. Bavo Kaas.” Ik zei ze luidop, proefde hun klanken, alsof taal een spel was dat je mocht herschikken zolang het ritme klopte.

Ik was altijd de laatste in de rij. Niet omdat ik niet kon volgen, maar omdat ik wilde kijken. Bloemen plukken onderweg. Mensen aanspreken. Handjes schudden alsof ik de burgemeester van de speelplaats was. Laatkomen als levenshouding.

Ook later bleef dat zo. In douches na voetbalwedstrijden. Bij snoepjes. Bij beslissingen. Ik nam de tijd. En eerlijk: ik was gelukkiger met wat ik had dan met wat ik miste. Of dacht te missen.

Misschien is dat waarom ik die nacht niet gestorven was. Niet omdat ik verdiende te blijven. Maar omdat ik nog niet klaar was met kijken.

Ik zat later alleen in een kamer. De nacht was al aan het oplossen. De wereld deed alsof er niets gebeurd was. Ik voelde geen triomf. Geen schuld. Alleen een waarschuwing die ik niet kon plaatsen.

Ik begreep toen nog niet wat het was. Maar iets in mij was verschoven. Ik was niet op zoek geweest naar vernietiging. Ik was op zoek geweest naar betekenis. En dat maakte het gevaarlijker.

Want iemand die niet wil sterven, maar ook niet weet hoe hij moet leven, kan veel schade aanrichten zonder het te beseffen. Aan zichzelf. Aan anderen. Aan

verwachtingen die hij nooit heeft uitgesproken maar toch met zich meedroeg.

En daar, op een nacht die maar niet wilde eindigen, kwam ze binnen. Ze droeg een nagelnieuw uniform. Een bril met dunne monturen. Haar haren strak, haar houding zorgzaam op een manier die bijna te zorgvuldig was. Niet onknap. Niet opvallend. Maar er hing iets rond haar, iets wat ik niet kon benoemen. Alsof de lucht net iets anders bewoog wanneer ze dichterbij kwam.

Ze stelde vragen die ik al eerder had gehoord. Naam. Datum. Of ik wist waar ik was. Hoe ik me voelde. Of ik stemmen hoorde, iemand achter me aan zat... Ik had niet op alle vragen een antwoord.

Ik vroeg haar naam. Omdat ik dat altijd deed. Mooie meisjes moesten een naam hebben. Anders bleven ze zweven.

‘Elisa,’ zei ze, na een fractie van een seconde.

Toen ze weg was, bleef de kamer even leeg, op een andere manier dan voordien. En net toen ik me afvroeg of ik haar me verbeeld had, kwam er een verpleger binnen. Ander uniform. Andere houding. Hij begon exact dezelfde controles op-nieuw te doen.

‘Is uw collega net niet geweest?’ vroeg ik.

Hij keek me vreemd aan. ‘Welke collega?’

Ik zei niets meer.

Later hoorde ik dat alles normaal was verlopen. Dat er geen bijzonderheden waren. Dat mijn herstel voorbeeldig was. Maar ik wist beter. Niet omdat ik antwoorden had, maar omdat er iets was aangeraakt. Iets kleins. Onzichtbaars. Een draadje dat even strak had gestaan en daarna weer was losgelaten.

Het was mijn eerste echte kennismaking met de psyche van de mens. Of toch de mijne. Niet als probleem. Niet als diagnose. Maar als ruimte. Als iets wat bekeken kon worden. En misschien... bekeken werd. En ik wist toen nog niet dat sommige blikken nooit toevallig zijn.

Na het ongeval was er geen straf. Geen vermanende stem. Er was alleen mijn moeder die me vastpakte alsof ik net opnieuw geboren was, en mijn vader die zijn hand op mijn schouder liet rusten, lang genoeg om te zeggen wat woorden niet konden. Dat ik er nog was. Dat dat genoeg was. Dat we later wel zouden praten.

De artsen noemden het een mirakel. Geen breuken. Geen snijwonden. Geen hersenletsel. Alsof mijn lichaam had geweigerd mee te doen aan wat mijn hoofd even had willen uitproberen. Iemand mompelde iets over “beschermengel”, en ik wist niet of ik moest lachen of bidden.

Ze verwezen me door. Niet uit paniek. Niet omdat ik gevaarlijk was. Maar omdat iemand had gezien dat ik te stil was geworden op het verkeerde moment.

Het bleek een kinderpsychologe te zijn. Omdat daar sneller plaats was, zeiden ze. Of misschien omdat ik, ondanks mijn negentien jaar, nog altijd dichterbij een kind stond dan bij een volwassen man en omdat ik misschien ook nog steeds liever een kind wilde zijn.

Ze had een kantoor met tekeningen aan de muur en een doos potloden die nooit helemaal opgeruimd was. Ze stelde me geen moeilijke vragen. Ze vroeg me wanneer ik voor het eerst had gedacht dat ik anders was. Wat ik me herinnerde van vroeger. Of ik wilde vertellen hoe mijn leven tot nu toe gelopen was.

Ik moest een tijdlijn maken. Ik deed dat braaf. Geboorte. Verhuizingen. Scheiding. Nieuwe school. Eerste verliefdheid. Eerste teleurstelling. Alles netjes op volgorde, alsof het vanzelfsprekend was dat een leven zo te begrijpen viel.

Ik was eerlijk. Maar niet volledig. Ik liet stukken weg, omdat ik geen verklaringen zocht. Ik wilde geen excuses verzamelen. Geen oorzaak-gevolg-schema waarin alles netjes klopte. Sommige dingen voelden te groot om vast te pinnen. Andere te vaag. En sommige... die hield mijn lijf gewoon vast.

Ze zei dat dat oké was. Dat fantasie ook een vorm van waarheid is. Dat dromen soms eerlijker zijn dan herinneringen.

Dat herkende ik. Dat had mijn moeder ook altijd gezegd, bij haar verhalen over kinderen die wegvlogen op wolken en dieren die de stad beter kenden dan wij.

De dromer en de dwaas

Ik proef de dagen als wijn in een glas.
Langzaam glijdt ze langs mijn tong,
de tijd die iedereen zo haastig slikt.
De klok snijdt haar tikken in de lucht,
maar ik lach haar los,
drink lustig van het licht dat door de bladeren breekt.

Toch talmde altijd ergens een schaduw,
de vlucht van iets aan de afgrond,
een vleugelslag die rimpels tekent door de middag.
De lucht houdt haar adem in, en ik met haar,
zoekend naar wat wacht,
in de stilte van een dag die zichzelf vergeet.

Mijn handen raken de aarde, voelen het leven bonzen.
In het razen van de wind hoor ik wat de bomen fluisteren:
dat achter elke bocht, waar de mist het pad verhuult,
altijd een plek schuilt voor de dromer en de dwaas.

Het leven, een fluistering, een belofte zonder schroom,
open voor wie durft stil te staan,
en met grote ogen het licht omarmt dat naar ons lacht.

Elisa

The Hive

De ochtend begon zoals altijd in *The Hive*: zonder ochtend. Geen zon die opkwam. Geen tijd die beweegt zoals tijd dat hoort te doen. Alleen een systeem dat deed alsof orde vanzelf spreekt.

Hier, diep onder de grond, heeft waarheid geen bodem. Ze drijft, kantelt, zinkt wanneer iemand dat nodig vindt. Wat je weet, wat je denkt te weten, en wat men wil dat je denkt te weten... alles is geheim, behalve het feit dat alles geheim is.

De eerste verdiepingen houden zich nog aan herkenbare logica: opslagruimtes, technische lokalen, voorraadkamers. Een medische unit die doet wat ze moet doen, slaapvertrekken, briefingzalen, een kantine waar de koffie warm is zolang je op tijd komt. Functioneel. De efficiëntie van een militaire basis, al noemt men ze hier 'security contractors'. Niemand weet of ze hier wonen, trainen, of simpelweg aanwezig moeten zijn.

Maar hier beneden, op Level 42, waar alleen het juiste pasje nog betekenis heeft, gonst de controlekamer als een machine die zichzelf in stand houdt. Ventilatoren zoemen als monnikengezang, maar dan in nullen en enen. Het licht op de schermen glijdt koel over staal, een altaar van logica.

De ruimte is beweging, geen chaos. Mensen met headsets schuiven elkaar voorbij zonder woorden, multitaskend met de nauwkeurigheid van soldaten en de obsessie van perfectionisten. Fluisterend overleg. Misschien uit respect voor het werk. Misschien omdat zelfs het geluid van gedachten hier geregistreerd lijkt.

Dr. Elisa Varga zit rechtop aan haar bureau, haar houding de precisie waarmee ze leeft weerspiegeland. Haar vingers glijden over het ergonomische touchscreen, niet tikkend, maar bijna aaiend. Cijfers, grafieken en diagrammen dansen over haar interface, hun logica ontoegankelijk voor wie minder dan een doctooraat bezit.

Dan: een flikkering. Niet fel, niet alarmerend. Eerder een ademhaling die even hapert.

Haar vingers bevrozen. 'Dit klopt niet,' zegt ze.

Dr. Antoine Moreau, adjunct-hoofdonderzoeker van het station, kijkt op. 'Wat nu weer?'

'De update slaat niet aan.' Geen glimlach, wel een conclusie. 'En er verdwijnen

bestanden. Niet verplaatst. Niet gelogd. Gewoon... weg.'

'Weg?' Hij staat op, komt dichterbij, zijn stem lager. 'Data verdwijnt niet zomaar. Niemand kan eraan, zelfs die van hierboven niet.'

'Dat dacht ik ook,' zegt Varga, haar ogen strak op het scherm. 'En toch is er een stuk in rook opgegaan. Geen echo, geen vuilspoor, geen backdooractiviteit.'

Aan de rand van de kamer zit Jakob, altijd verstopt achter een hoodie, zijn vingers sneller dan het systeem kan volgen. Te briljant voor zijn leeftijd, nog niet volwassen genoeg om daar een houding bij te hebben.

Hij kijkt strak naar zijn scherm, dan naar Varga, en knikt. Bevestiging. Jakobs vingers razen verder over het touchpad. Achter hem wandelt een analist met een tablet waarop een grafiek met afwijkende hersenactiviteit te zien is, maar Varga kan niet zeggen of het over een testsubject gaat of over iemand daarbuiten.

'Dr. Varga,' zegt Jakob zacht. 'De tweede node vertoont hetzelfde patroon. Alsof er iets wordt overgezet, maar... er is geen bestemming.'

Ze draait haar stoel. Langzaam. De rugleuning schuift geruisloos mee. 'Geen bestemming?' Haar stem blijft vlak. Ze staat op. Haar voetstappen tikken zacht op de composietvloer. De schermen rond haar vangen haar silhouet in blauwe lijnen.

'Ik heb het drie keer gecontroleerd,' fluistert Jakob. 'De data wordt uit ons systeem gehaald, maar ik zie niet van waar of waarnaartoe. De bestanden lijken gewoon te... verdampen.'

Moreau lacht kort. Hard. Hol. 'Data verdampt niet, jongen. Het is geen ochtendmist.'

Hij verwacht dat Varga hem bijvalt. Maar zij kijkt al terug naar haar scherm. Rode lampen lichten op. Geen alarm, eerder een hartslag die versnelt tijdens een operatie. 'Nu reageren de interne circuits ook niet meer,' zegt ze. Niet verbaasd, maar ook niet beheerst. 'Wat is dat vandaag?' Ze voert commando's in, sneller nu. Pictogrammen vervagen telkens in een korrelige nevel van pixels. Het systeem weigert.

'De temperatuur in de kern van *de Wieg* loopt op,' zegt Moreau. Zijn ogen volgen een gele, pulserende grafiek.

Jakob loopt zonder aarzeling naar de controle-unit.

Moreau kijkt hem na met een blik die suggereert dat hij het beter zelf had gedaan. 'Elisa?'

Varga tuurt naar de gegevens, schudt haar hoofd en stapt achteruit. De lucht rond het apparaat trilt, nauwelijks zichtbaar, maar voelbaar in haar ribbenkast. 'De Wieg is zichzelf aan het ontkoppelen,' zegt ze.

Moreau grijpt naar zijn hoofd alsof de ernst pas nu doordringt. 'Wat is dat hier allemaal vandaag? Zet die klotige klok terug, schakel de Wieg uit, herstel het systeem en stop dat datalek voor we alles kwijt zijn.' Varga weet dat Moreau snel panikeert, maar dit is anders. Hij verliest grip.

'Het lukt niet,' zegt Jakob. Zijn stem slaat over. 'Ik kan het zelfs niet resetten. Het protocol wordt vanzelf overschreven.' Zijn handen wrijven zweterig langs

zijn broek. 'Wacht... het komt van buiten.'

Moreau verstijft, hand nog half geheven, als een dirigent die zijn orkest kwijtraakt. 'Van buiten? Ons netwerksysteem is afgesloten. Dat is het hele punt van een gesloten circuit; een exacte kopie van CERN toen dat verdomde internet nog in de kinderschoenen stond. Geen connecties, geen poorten, geen signaal. Inbreken van buitenaf is gewoon onmogelijk, jongen.'

'Elke uitzondering heeft een naam,' zegt Varga zacht. Ze draait zich langzaam om. 'Gustavson.'

Moreaus ogen schieten open. 'Gustavson? Inderdaad... waar is die oude sok?'

'Niet meer gezien sinds donderdag,' zegt Varga.

'Volgens de logs is hij hier vannacht nog geweest,' vult Jakob aan. 'Of tenminste, zijn sleutelkaart is gebruikt. Maar... de beveiligingscamera's gingen even offline. De update...'

'Natuurlijk.' Moreau zucht diep. 'Je denkt toch niet dat—'

Hij maakt de zin niet af. Een vonk spat uit een metalen naad van de Wieg; een sissend geluid snijdt door de ruimte. De lucht vult zich met de geur van heet koper.

Moreau stapt vooruit, hand uitgestrekt naar de noodschakelaar.

'Niet aanraken,' zegt Varga scherp. Haar arm schiet vooruit en stopt op een haar na zijn pols. 'Kom hier. Achter het glas.'

De machine schokt. Een interne dreun trilt door de vloer, traag en diep als iets dat wakker wordt. Een dunne rookpluim slingert omhoog als een grijze slang, scherp afgetekend tegen het steriele licht van het plafond.

Moreau kijkt naar Varga. Voor het eerst in jaren zit er iets in zijn blik wat ze herkent van vroeger: een voorbode van onmacht. Achter het dikke glas zien ze hoe de metalen huid van de Wieg plots plooit in de wind, golft, zich terugtrekt, vreet aan zichzelf van binnenuit.

Er volgt een kille stilte, niets dan dansende rook, langzaam dalend, aarzelend.

Varga houdt haar blik op het scherm. Niks. 'Zolang we de Custos niet horen,' zegt ze, 'ademt het systeem nog.'

Moreau draait zich langzaam naar haar om, zijn blik onrustig. 'Ja,' zegt hij, schor. 'Maar voor hoelang? Ze heeft intussen vast haar ogen al geopend.'

Niemand hoorde die naam graag vallen. De Custos was geen mens, of misschien juist wel. Misschien liep ze hier rond, verscholen achter een gezicht dat koffie haalde in de kantine. Misschien sprak ze via elke camera tegelijk. Misschien was ze enkel een stem. Niemand wist het zeker. Maar wanneer ze zich liet horen, was dat niet toevallig. Steeds via de Aether, nooit in levenden lijve. En de enige zekerheid was: altijd vielen er slachtoffers.

Varga weet niet of ze ooit had gebeden om de stem van de Custos te horen, of precies dat te vermijden.

Moreau aarzelt, maar haalt dan een klein apparaatje uit zijn zak en activeert het. 'Tijdstip 8u32,' zegt hij uiteindelijk, 'implosie van de Wieg bevestigd. Operatie Herrijzenis per direct opgeschort. Schade onbekend, potentieel kritiek.'

Analyse volgt zodra veilig.'

Zijn ogen blijven hangen op het hologram dat erboven zweeft. 'Rapporteer aan Dr. Lochner,' zegt hij schor. Hij draait zich naar Jakob en Varga. 'Sluit alles af. Herstel het systeem, maar hou de servers draaiend. En niemand die aan de Aether hangt zomaar ontkoppelen, dat zou—'

'Het lukt niet,' onderbreekt Jakob. Zijn vingers glijden over toetsen die niet willen luisteren. 'Ik kan het niet afsluiten. Het protocol reageert niet.'

Moreau's blik bevriest. 'Dat kan alleen als iemand toegang heeft tot de kern-codes.'

'Gustavson,' zegt Varga, zonder aarzeling. 'Als iemand het kan, dan is hij het wel. Al geloof ik niet dat hij thuis een deeltjesversneller in zijn kelder en kilometers aan servers heeft staan om zijn eigen Aether te laten draaien.'

'Hij heeft het toch geflikt,' zegt Moreau uiteindelijk. Zijn blik blijft strak op het scherm gericht, maar het is duidelijk dat zijn gedachten elders zijn. 'En uitgerekend vandaag.'

'Vandaag?' vraagt Varga zonder op te kijken van de data.

'Ze gingen hem vandaag ontslaan.' Hij spreekt zachter nu. 'Of... laten gaan. Overplaatsen. Noem het wat je wil. Maar jullie zagen toch ook hoe hij de laatste tijd...' Hij laat de zin vallen. 'Roep hem op.'

'Hij is offline, Dr. Moreau,' zegt Jakob. 'Meer zelfs, het is alsof hij nooit in het systeem heeft gestaan...'

Moreau vloekt binnensmonds en mept een koffietas van Jakobs bureau. 'Verd— die man is wat, negentig?'

Varga kijkt hem scherp aan, haar ogen fel. 'We spreken hier over Gustavson,' zegt ze. 'Die man had een Nobelprijs kunnen winnen als hij niet de hele tijd onder de grond zat te werken voor een ander. En terecht. Hij is waarschijnlijk slimmer dan iedereen in deze kamer samen.'

Moreau schenkt haar een glimlach die halverwege strandt. 'Is dat niet een tikje overdreven, Elisa?'

'Vergeet niet dat wij hier zitten dankzij hem.'

'In zak en as, bedoel je?' Hij zet zijn bril af, alsof hij daarmee ook zijn verantwoordelijkheid neerlegt.

Jakobs vingers hangen boven het toetsenbord, bevroren. 'Als hij wist dat hij opzijgeschoven zou worden... zou hij die kennis dan niet gebruiken? Om iets achter onze rug om te doen? Maar de Wieg vernietigen? Dat ding is zijn geestes-kind, toch?'

'Net daarom,' zegt Moreau.

'Gustavson was altijd een stap voor,' zegt Varga. 'Dat is zijn kracht. Maar misschien ook zijn zwakte. Vraag maar aan Lochner.'

Moreau knikt, maar niet instemmend; eerder uit berusting in een conclusie die hij niet hardop wil uitspreken. 'En nu zit die zwakte bij ons. Als hij dit zag aankomen, was hij voorbereid. Gustavson speelt geen spel dat hij niet kan winnen.'

Jakob onderbreekt hem, iets te snel: 'Ik heb het lek voorlopig gestopt.'

Varga laat een korte zucht horen. 'Dus... wat nu?'

De vergaderkamer voelt verstikkend klein. Op het scherm verschijnt Dr. Georg Lochner, hoofdonderzoeker van Level 42. Zijn gezicht is scherp, de grijze stoppelbaard vol vermoeidheid van iemand die dit werk al te lang doet. 'Wat is er nu zo dringend?' vraagt hij zonder omhaal.

Moreau werpt Varga een snelle blik toe, maar neemt zelf het woord. 'Er verdwijnt data uit het systeem. Essentiële gegevens. En onze interne verbinding is gesaboteerd... daardoor heeft de Wieg het gegeven.'

'*Verdammt. Was?*' Lochner vloekt zelden; als hij het doet, blijft het Duits. 'De Wieg heeft het gegeven?'

'Het spijt me, Dr. Lochner,' zegt Moreau.

'Waren er nog subjecten verbonden met de Aether?'

Moreau veegt over zijn voorhoofd. 'Ja, maar alles is voorlopig stabiel.'

'*Das ist immerhin etwas.*' Lochner buigt zich over het scherm. De vermoeidheid verdwijnt even uit zijn gezicht. 'En Gustavson? Normaal is hij als eerste op post.'

Varga neemt het over. 'We vermoeden dat Gustavson hierachter zit, van buitenaf.'

'*Unsinn,*' sist Lochner.

'Dat is geen onzin,' zegt Varga. 'Hij is verdwenen. Niet opgedaagd. Niet bereikbaar.'

Moreau zucht. 'Er hing iets in de lucht over zijn toekomst hier. Maar de vraag is: hoe wist hij dat?'

'Gustavson weet alles,' zegt Lochner vermoeid. 'Zeker wanneer zelfs jij van iets op de hoogte bent. Dus ik vraag het opnieuw: waar is hij?'

Jakob stormt binnen, bleker dan de wit oplichtende schermen achter hem. 'Zijn kantoor,' zegt hij buiten adem. 'Alles is weg. Zijn persoonlijke spullen. Zijn team. De AI-module.'

Lochners ogen vernauwen. 'En de kluis?'

'Wagenwijd open. Alles eruit.'

Moreau weet ongetwijfeld het antwoord, maar vraagt het toch: 'Wat zat erin?'

'Alles wat ertoe doet,' zegt Lochner. 'Kerncodes. Blauwdrukken van de Wieg en de Obliviux. Profielen, sleutels, rapporten. 'Als dit uitlekt, kunnen we de pers nog wel iets wijsmaken. Maar zodra de feiten zich aan onze controle onttrekken...'

Hij stopt. De stilte is hard.

'Sluwe, grijze vos,' Lochner wrijft over zijn gezicht. 'Ik heb altijd gezegd: mannen zoals hij kun je nooit volledig vertrouwen. Te briljant. Ze stoppen altijd een stuk van zichzelf in hun werk. Een failsafe. Iets dat alles kan laten ontploffen als het tegen hen wordt ingezet.'

Jakob kijkt naar Varga, niet naar Moreau of Lochner. 'Wat nu?'

'Er zit niets anders op,' Lochners stem wordt helder, gevaarlijk kalm. 'We moeten dit melden aan de Custos. Ons kalm houden. De Maître hoeft hier nog niet van te horen. Niet tot we meer weten. Is dat duidelijk?'

De Maître. De naam alleen al voelt als een vergissing op mensenmaat, alsof taal te klein is om te bevatten wat hij werkelijk was. Of dacht te zijn. Hij was nog ongrijpbaarder dan de Custos. Varga had hem nooit gezien. Weinigen hier hadden dat, als hij zich al “hier” bevond.

Sommigen fluisterden dat hij tegelijk overal en nergens was, dat hij zich verplaatste door de systemen zelf, als een algoritme dat zichzelf bleef herschrijven. Anderen beweerden dat hij geen fysieke vorm had, iets tussen een mens en een herinnering in.

Gustavson had het ooit anders gezegd. Varga had het hem in vertrouwen horen mompelen tijdens een nachtelijke wacht: *‘De Maître is niets meer dan een gevallen engel. Niet gevallen door trots, maar door verveling.’*

Die woorden hadden zich in haar wezen gebrand, dieper dan de dreigementen en waarschuwingen die volgden. Voor Varga was hij wat bleef hangen als alle andere argumenten waren verdwenen. Maar uiteindelijk was hij misschien slechts een man, met genoeg macht om zijn schaduw te laten doorgaan voor god.

‘Maak verbinding met de Custos,’ zegt Lochner uiteindelijk. ‘En hou Navarre erbuiten... voorlopig. Alle Navarres, liefst.’

De vergaderkamer vult zich met een zwak gezoem wanneer het scherm ontwaakt. Geen gezicht, enkel een holografisch patroon van lijnen die traag opgloeien en weer uitdoven, in een ritme dat net te menselijk is om toevallig te lijken.

Dan klinkt een stem, helder, vrouwelijk, en toch onnatuurlijk constant. ‘Rapporteer.’

De Custos. Haar toon vult de ruimte niet, ze vervangt haar.

Lochners hologram verschijnt opnieuw, strak omlijnd in koel blauw. Zijn ogen glanzen als pixels die hem eerder scannen dan tonen. Als afdelingshoofd moet hij spreken, maar zijn stem hapert nog voor ze begint.

Lochner wil net verdergaan, wanneer de Custos hem afsnijdt en zijn geluid dempt. De lichtpatronen achter haar digitale aanwezigheid versnellen. ‘Ik weet al wat u gaat zeggen. Dr. Gustavson? Het systeem platgelegd en verdwenen?’

Varga kijkt op naar Lochners beeld. Zijn mondhoeken trillen. ‘Euh... ja,’ brengt hij uit. ‘Dat lijkt het geval. We vermoeden dat hij cruciale gegevens heeft verplaatst.’

‘Vermoeden?’ De 3D-patronen dansen op het ritme van haar stem. ‘Volgens mijn gegevens is zijn kantoor leeg. Zelfs de muren. Kan iemand mij uitleggen hoe een hoogbejaarde man dat voor elkaar krijgt? *Merde.*’

‘Misschien had hij hulp,’ zegt Moreau zacht, naast Varga. ‘Van binnenuit, of van—’

‘Imbécile,’ snijdt de Custos hem af. ‘Het was een retorische vraag. Wat is er precies verdwenen?’

‘De kerngegevens van de Aether,’ zegt Lochner. ‘De algoritmen, de energiepatronen, en de fundamentele codes waarmee we... waarmee alles werkt.’

De abstracte vormen op het scherm vertragen, alsof de Custos haar gedachten

ordent. Haar stem keert terug, ijzig en snijdend. 'En hoe lang weten jullie dit al?'

'Nog maar net, mevrouw.' Lochner lijkt zich nog kleiner te maken. 'Het team ontdekte het tijdens een update van de Aether, tijdens een routinecontrole. Moreau heeft alles gelogd en mij volgens protocol op de hoogte gebracht. Maar toen we naar zijn kantoor gingen...'

'... was het leeg,' vult de Custos aan. '*Sacrebleu*. Gustavson heeft een voor-sprong.'

Moreau kijkt naar zijn schoenen. 'We voeren orders uit. Wat konden we doen?'

'Een betere vraag is: wat gaat u eraan doen?'

'We herstarten het systeem,' zegt Lochner. Zijn stem is kunstmatig vlak. 'Kern-processen draaien opnieuw. Schade lijkt beperkt.'

'De schade beperkt? *Incroyable!*' De Custos klinkt kwaad, maar blijft enigszins kalm. 'De Wieg is volledig vernietigd, Lochner. Alsof ik zomaar een reservemodel kan laten invliegen.' Ze pauzeert. 'Nu, ik kan dat wel, maar niet zomaar.'

Moreau buigt naar voren. 'Het systeem zal weldra stabiel zijn, mevrouw. De Aether blijft operationeel. De actieve modellen vertonen geen afwijkingen, toch niet voor zover we dat nu kunnen nagaan.'

'Een verificatieploeg onderzoekt de modellen in de Obliviux,' zegt Lochner. 'Voorlopige resultaten wijzen op structurele stabiliteit.' Hij aarzelt een fractie van een seconde. 'Maar Gustavson...'

'... moet worden teruggehaald,' sneert de Custos. 'Levend, en liefst vandaag nog. Als deze informatie in de verkeerde handen valt... dobberen we als een lekke rubberboot in een zeer woeste oceaan. En op die momenten wil de Maitre bloed zien. Maar onthoud goed; het zal niet mijn kop zijn die aan het rollen gaat.'

Varga opent haar mond, maar sluit die weer. Ze voelt dat elk woord nu verkeerd kan vallen, en als er al koppen aan het rollen gaan, zullen het eerst Moreau en Lochner zijn, niet zij.

'Schakel de interventie-eenheid in,' zegt de Custos. Haar stem blijft vlak, zonder dreiging, en juist daardoor gevaarlijk. 'Laat operatoren uitrukken. Dis-creet natuurlijk.'

Lochner knikt snel. 'Uiteraard, mevrouw. We...'

'Lochner!' De stem snijdt de zin doormidden. 'Zorg dat ik dit niet zelf hoeft recht te zetten.'

'Natuurlijk, ik kom zo snel mogelijk naar de basis,' Lochners gezicht verstrakt. Hij opent zijn mond, maar sluit hem weer. Zijn knik is het enige antwoord. De verbinding wordt verbroken. De schermen doven uit. Alleen het gezoem van de apparatuur blijft over.

2

Droge regen

Het is zondag. Al ontbreekt de zon, opgeslokt door rafelige wolken die niet weten of ze moeten huilen of het hierbij laten. Klara schuift achteloos een lok achter haar oor. Schoonheid. 'Goed geslapen?' vraagt ze, zonder op te kijken. Haar stem snijdt te hard voor zo'n zachte vraag. Er ligt iets onder dat ze niet zegt.

'Ik heb de nacht overleefd, dat is al iets.' Ik neem een slok koffie. 'Maar mijn dromen waren minder vergevingsgezind.'

'Ja, je hebt weer gepraat,' zegt ze. 'Zoals vroeger.'

Ik zwijg. Wat valt er te zeggen? 'Het is niets,' antwoord ik uiteindelijk. Te flauw, te laat, maar het is alles wat ik heb.

Klara's blik houdt vast aan de stilte. Ze heeft de kracht om haar zorgen in te slikken, maar niet om ze uit haar gezicht te wissen. 'Het heeft toch niks te maken met dat cryptische briefje van de "schaakclub"?''

'Nee,' zeg ik, al weet ik het zelf niet zeker. Mijn ogen dwalen naar de wasruimte. Waar de muur de vloer raakt, glijden kleine, koppige druppels langs de plint, alsof het huis woorden zoekt voor iets dat ik niet wil horen.

'Dan is het goed,' zegt ze, en knikt naar de muur. 'Dat lek wordt erger. We moeten echt eens iemand laten komen.'

Ik pak een doek, veeg het water weg, maar ze blijven komen, als tranen die niet willen opdrogen. 'Het is maar een kleinigheid,' zeg ik.

'Dat is het niet, Engel.' Ze reikt me een droge handdoek aan. 'Kijk, ik heb eens nagedacht.'

Ik sluit mijn ogen. 'Wat bedoel je?' vraag ik, al weet ik goed waar dat nadenken meestal toe leidt. 'Ik dacht dat we dit al uitgepraat hadden.'

'Het huis. De winkel. Ons leven,' zegt ze. 'Het is alsof we stil blijven staan.'

Ik zucht en draai mijn hoofd naar het raam, waar de zondag nog altijd zonneloos is. 'Mijn winkel wordt geen café,' zeg ik. 'Dat heb ik gisteren al gezegd. Ik wil niet dat het een plek wordt waar mensen de schuimlaag van hun latte macchiato meteen door hun bril laten streamen.'

'Ik bedoel niet dat je barista moet worden,' zegt Klara kalm. 'Maar een plekje waar mensen kunnen blijven hangen... Een tafel, wat stoelen, koffie, een stukje gebak... dat kan toch geen kwaad?'

‘Het is mijn winkel,’ zeg ik, al voelt het als een halve leugen. Zonder haar geld was er nooit een winkel geweest.

‘Engel, luister.’ Ze ademt traag uit. ‘Het is niet enkel jouw winkel. Het is ons leven. En je mag dromen, poëzie schrijven. Ik hou van die kant van jou, echt. Maar soms vraag ik me af...’ Ze stopt even. ‘...of de wereld dat ook doet. Of mensen jouw woorden ooit zullen zien zoals jij ze ziet.’

Ze zegt wat ik niet durf, en misschien is dat precies waarom het blijft hangen. Parels voor de zwijnen, ja... maar wie zegt me dat het geen keien zijn die ik eigenwijs voor parels heb gehouden?

Ik had het al vroeg, na mijn universitaire studies, toen ik journalist was. De drang om mysteries te ontrafelen, waarheden te vangen en ze te delen. Mijn vingers grepen vanzelf naar de pen, tot de vonken minder fel werden en uiteindelijk doofden tot een flauw sprankje.

Hetzelfde gebeurde met het nieuws. Koppen waren al oud tegen de tijd dat ze verschenen. Niemand leest nog; headlines worden gefilterd door feeds en stemasistenten die weten wat je wil horen, en vooral wat niet. Men vraagt je mening niet om te informeren, maar om te vormen. Angst verkoopt beter dan inzicht. We reageren op gevoelens die voor ons berekend zijn. Over klimaat, technologie, gelijkheid, empathie, thema’s waar we weinig van weten maar veel bij voelen. De illusie van debat houdt ons netjes verontwaardigd en veilig in onze digitale bubbel.

Klara heeft gelijk. Ik schrijf boeken die nooit af raken en maak als verdwaaide journalist reisreportages voor een vergeten magazine. *Op reis met Engel*. Door perfecte simulaties, met digitale wijn en waardeloze cryptomunten, naar plekken waar ik het zand nooit zal voelen en het zout niet zal proeven.

‘Misschien kan Alice iets bakken,’ zegt Klara. ‘Ze doet dat toch graag? Niks groots. Iets dat blijft hangen, weet je wel, een geur van thuis, een reden om te blijven zitten.’

Ik richt mijn blik op de grijze buitenlucht, op zoek naar bondgenoten. ‘Wat is het volgende? Een ballroom voor hipsters? Een Instagram-museum bij de voordeur?’

‘Je moet niet zo overdrijven,’ zegt ze, met een lach die bijna doorbreekt. ‘Noem het geen vooruitgang, noem het gewoon de tijd die zijn werk doet.’

‘Goed,’ geef ik me uiteindelijk gewonnen. ‘Maar geen lunchkaart en geen fusie-ondrankjes. Gewoon koffie, thee en een stukje cake.’

Klara grijnst, zichtbaar opgelucht. ‘*Amai*, zo revolutionair.’

‘Je kent me.’ En dat doet ze. Beter dan ik wil toegeven.

‘Bedankt, Engel. Echt.’ Ze drukt een zoen op mijn wang. ‘Het draait wel weer bij. Geniet er straks van, hè? Als ik op tijd klaar ben, spring ik nog even binnen in de winkel.’

‘Winkel? Straks?’

Klara knikt. ‘t Is toch koopzondag?’

‘Oh ja...’ De herfstkoopzondag: een initiatief van het stadsbestuur om halfdo-

de zelfstandigen voor één dag een levensechte glimlach aan te meten.

Ik spring op mijn fiets en rijd de straat op. De lucht hangt vol dreiging, een sluier van regen die bijna uitnodigend voelt. En dan barsten de wolken open. Regen striemt mijn gezicht, koud en genadeloos, maar ik laat de kou in mijn huid bijten en kus de regen terug.

Bij mijn winkel lijkt de wereld stil te vallen. Voor de deur staat een rij mensen. Recht. Stil. De handen voor zich gevouwen of diep in hun zakken. Niemand praat, niemand dringt voor. Alleen het tikken van de regen beweegt. Ze wachten, alsof het vanzelf spreekt dat hun plaats hier is.

Dan breekt de zon door het wolkendek, precies boven hen, precies nu.

De straatstenen lichten op als spiegels, de lucht vult zich met blauw. Een warme straal raakt de woorden *Hemel en Aarde*. Het is voer voor goedkope poëzie.

De regen houdt niet op, maar valt zachter. Sommigen schudden hun paraplu uit in een bijna synchroon gebaar. Anderen staan gewoon in de regen, gezichten nat en glanzend, ogen half gesloten tegen de zon.

Mijn voeten blijven steken. Mijn adem stokt. *Dit is nieuw*. Goed, misschien. Maar ook vreemd, alsof ik per ongeluk in een scène ben beland die uit mijn eigen verhalen komt. De gezichten ken ik niet. Geen vaste klanten, geen trouwe lezers met hun eeuwige zoektochten. Vreemden, hierheen gespoeld door de regen.

Ik was de koopzondag dan toch niet vergeten. Aan de deur hangt een briefje: *vandaag open om drie over één*. Ja, ik doe zo'n dingen. Ronde getallen zijn voor boekhouders en schemadweepers.

Het is nog geen tijd, maar nu is even goed als straks. De sleutel kraakt in het slot. De bel klinkt als een zucht van verlichting. 'Goedemiddag,' zeg ik terwijl ik de deur open zet.

Een vrouw met een felrode sjaal is de eerste die binnenkomt. Ze knikt kort, haar blik vluchtig. Bij de rekken blijft ze staan. Haar vingers glijden over de boekenruggen, tot ze plots haar hand terugtrekt.

Een jong koppel staat bij de herdrukken van klassieke werken, gedrukt op "100% geregenereerd pulp", zoals de sticker op de kaft belooft. Alles wat wil verkopen is op een of andere manier hergebruikt tegenwoordig. Papier, verhalen, mensen.

Een jongen van een jaar of zestien, koptelefoon op, bladert bij de bestsellers. Hij schuift een dik boek met een blauwe kaft uit het rek en bestudeert het alsof het echte toverspreuken bevat, zet het daarna verward terug, stapt bedenkelijk op me af. 'Heb je nog aanraders voor op Narria?' vraagt hij.

Natuurlijk, Narria. Alsof een app die boeken oplepelt met AI-stemmen van dierbaren, beroemdheden en fictieve helden de wereld plots zinvoller maakt. Krijgt Dostoevski meer waarachtigheid wanneer Churchill hem in je oor bromt, of de Bijbel meer geloof wanneer Marilyn Monroe hem fluistert? Goedkoop sentiment, algoritmes die je hersenen in slaap wiegen. Maar ik glimlach, want een klant verdient geen preek, zelfs wanneer het mij geen cent oplevert. '1984 gelezen door Nelson Mandela lijkt me wel wat,' zeg ik luchtig. 'Of Tolkien die zijn

eigen *Lord of the Rings* inzingt. Maar als je liever papier hebt, de fantasy-afdeling is daarginds.’

Ik draai me om en laat de jongeman achter. Meer was het niet, een beleefde uitwisseling. Ging goed, toch? Toch voelt het alsof er lucht bijkomt nu hij weg is. Hoewel, zoveel volk heb ik hier nog nooit gezien. En dat op een zondag. Het heeft iets feestelijks, iets buiten de tijd, iets dat me bijna doet huppelen.

Ik blader trots door mijn platenkast, een huzarenstukje gebouwd door mijn vader, van wie de handigheid in zijn kleine teen groter is dan in mijn twee handen samen. Een zondag als deze vraagt om Django Reinhardt. Ik kijk naar de albumhoes, naar zijn snorretje dat haast ondeugend lijkt te krullen, en leg de vinylplaat zorgvuldig op de draaitafel. De eerste noten vullen de ruimte, een gesprek tussen de dag en mijn ziel.

Aan de toonbank houdt een man met een te hoog voorhoofd en een bril die voortdurend van zijn neus zakt een dichtbundel omhoog. ‘Wat is volgens u zijn beste werk?’

‘Baudelaire,’ zeg ik, proevend aan de naam. ‘Schoonheid en verval... mees-terlijk verweven. *Les Fleurs du Mal* vangt wat wij niet durven toe te geven: dat schoonheid pas bestaat bij de gratie van het bederf.’

‘Dan koop ik het,’ zegt hij. Hij lacht, knikt, en rekent af met zijn smartwatch. Verkopen is nooit makkelijk geweest.

De volgende aan de toonbank is een man met een donkergrijze jas en een fijne snor. Uit zijn borstzak steekt een rood, zijden pochet. Ook hij houdt in zijn handen een dichtbundel vast, eentje die ik maar al te goed ken. ‘Dit is bijzonder,’ zegt hij. ‘Het voelt alsof dit boek me roept.’

Een glimlach sluipt sneller op mijn gezicht dan ik wil toegeven. ‘Soms vinden boeken jou in plaats van andersom.’

Hij knikt. ‘Ik ken de dichter niet. Kunt u er iets over vertellen?’

‘Dat denk ik wel,’ zeg ik. ‘De auteur is... een dromer. Iemand die danst met schoonheid in een balzaal die even schitterend als verraderlijk is. Hij weet dat het leven hem kan verstikken, maar zelfs met zijn laatste adem zal hij zijn liefde voor “wat zou kunnen zijn” uitschreeuwen. Maar of hij daarin slaagt...’ Ik schud licht mijn hoofd en glimlach. ‘Dat weet ik niet.’

Zijn ogen glinsteren. ‘U hebt het gelezen?’

‘Ik heb het geschreven.’

Er valt een stilte.

‘Dan heeft dit boek een stem gevonden,’ zegt hij zacht. ‘Zou u iets willen voor- dragen?’

De winkel lijkt te ademen. De vloer kraakt, iemand schuift een stoel bij. Ik neem de bundel over, mijn vingers vinden vanzelf de juiste bladzijde. ‘Gedachten draaien als raderen,’ begin ik. Mijn stem vult de lucht tussen de boeken. Halverwege kijk ik op. De vrouw met de rode sjaal veegt haast onmerkbaar een traan weg. De jongen met het skateboard houdt zijn adem in. De man met de pochet knikt.

Wanneer de laatste regel wegsterft, blijft het stil. De lucht trilt na. Dan, aarzelend, het applaus... zacht, groeiend, warm. Een omhelzing van geluid.

De man komt naar me toe, het boek tegen zijn borst geklemd. 'Ik wist dat dit iets bijzonders was,' zegt hij.

Ik glimlach. 'Soms lijken woorden meer te zeggen dan ik zelf begriip.'

'Misschien zijn ze daar niet voor,' antwoordt hij. 'Misschien zijn ze er om te blijven hangen, tot we zelf begriipen wat ze van ons wilden.'

Voor ik het besef, verkoop ik nog zeven bundels. Mijn woorden vinden nieuwe huizen. Dankzij één man, een vreemdeling, die vroeg om een stem. Mijn stem.

Wat een dag.

Het avondmaal is een rustpunt, een moment waarop alles even lijkt stil te staan. De geur van gestoofd vlees en kruidige aardappelen vult de kamer. Mijn gezin rond de tafel, de kleine glazen, de oude borden, een enkele kaars. *Thuis*.

Klara snijdt haar vlees met rustige precisie. Emma naast haar, Alice en Felix aan mijn kant. Vorken tikken op borden, het gemompel uit de tv vult de stilte als een achtergrondruis van alledaagsheid. Ik kijk naar hen, mijn houvast. Maar zoals wel vaker de laatste tijd voelt het alsof ik toeschouwer ben in plaats van deelnemer.

Ik verbreek de stilte. 'Het was druk in de winkel vandaag. Meer volk dan anders. Ze hebben zelfs geapplaudisseerd toen ik mijn gedicht voorlas. Dat van die wedstrijd.'

'Applaus? Voor een gedicht?' Klara trekt haar wenkbrauw op. 'Mensen worden nostalgisch nu ze weer meer binnen zitten door al die regen.'

'Regen?' Ik leg mijn vork neer. 'Toen ik bij de winkel kwam, was het opgeklaard. Alsof het nooit geregend had.'

'Het heeft echt de hele dag geregend,' onderbreekt Alice.

Ik haal mijn schouders op. 'Lokale buien, misschien.'

Emma grijnst. 'Lokale buien, zoals bij Alice aan de schoolpoort vrijdag. Nat dat het daar was. Abel en zij stonden te muilen alsof regen niet bestond.'

'Abel?' Klara's mondhoek krult.

Emma trekt een overdreven kusgezicht en buigt zich theatraal naar voren. Zo typisch haar: drama met net genoeg charme om ermee weg te komen.

'Oh, Emma,' zucht Alice. 'Echt waar. Stom kind.'

'Stom kind?' kaatst Emma triomfantelijk terug. 'Ik had tenminste geen buizen op mijn rapport. Zo stom ben ik niet. Heb jij dat van jou al durven laten zien?'

Alice' gezicht verstrakt, haar hand balt zich tot een vuist. 'Emma, serieus...'

Ik zie het gebeuren: haar blik, altijd trots, werpt een schaduw over iets fragiels dat ze liever verborgen houdt. 'Was het rapport?' vraag ik, zo kalm mogelijk. 'Waarom weet ik daar niks van? Het is zondag, Alice.'

'Ja, pa,' antwoordt ze, gevolgd door een diepe zucht. Sinds wanneer noemt ze me zo? *Pa*. Mijn bestaan gehalveerd in waarde. Het was er ineens, en het is gebleven.

‘Als je het niet wist... Emma heeft het dan toch ook nog niet laten zien?’

‘Jawel,’ zegt Emma dramatisch. ‘Het is te zeggen, papa was naar het voetbal vrijdag en mama was nog niet thuis, dus had ik het op haar bureau gelegd.’

‘Echt?’ fronst Klara. ‘Daar ben ik net nog gepasseerd. Niks gezien.’

‘Komaan mama, je struikelde er bijna over...’ lacht Emma. ‘Maar ik had het kunnen weten, want ik heb nog geen felicitaties mogen ontvangen. Laat staan een verhoging van mijn zakgeld.’

‘En jij, Alice?’ vraagt Klara.

‘Straks,’ mompelt ze. ‘Trouwens, zo slecht is het niet. Alleen een buis voor wiskunde... Frans... en godsdienst.’

‘Godsdienst?’ Ik grinnik. ‘Hoe kan je daar nu op buizen?’

‘Ja...’ Alice haalt haar schouders op. ‘Ik ging dat wel vertellen, maar had het goede moment nog niet gevonden. En nu zijn we aan het eten.’ Ze neemt een hap. ‘Trouwens, ik wilde ook het succes van jouw gedicht niet verprutsen.’ Alice lijkt harder op mij dan zij of ikzelf willen toegeven. Excuses bedenken, kussentjes leggen waar anderen zacht op kunnen landen om ons eigen falen te verbloemen, een gesprek een andere richting uit sturen...

Felix zit half verscholen achter zijn bord. Hij wiegt zacht heen en weer op zijn stoel, zijn vingers trommelen een bijna onhoorbaar ritme op het tafelblad. Af en toe knikt hij. In zijn blik ligt een schaduw van plezier, een glans die verraadt dat hij zich best vermaakt, al is het maar omdat zijn polshorloge nog eens eerder groen oplicht.

‘Als die gedichten helpen om wat boeken te verkopen, vind ik het prima,’ zegt Klara met een knipoog, een poging om de luchtigheid te bewaren. Maar in haar blik zie ik een schaduw van vermoeidheid, een restje van de dag dat ze nog niet heeft afgeschud. ‘Maar het was dus druk?’ Dan kijkt ze Alice aan. ‘Misschien kan je straks eerst nog een cake of twee bakken. Voor in papa’s winkel.’

Alice knikt.

‘Zou je niet beter studeren voor godsdienst?’ vraag ik.

‘Luister niet naar je vader,’ zegt Klara. ‘Hij zal je er zeker een centje voor geven.’

‘Dat ook nog?’ Ik schud mijn hoofd en speel het spel mee. ‘Jij bent hier de advocate. Het is niet omdat ik vandaag evenveel verkocht heb als in de voorbije twee weken, dat we ineens rijk zijn.’

Klara glimlacht flauwtjes en streelt Alice troostend over haar hoofd.

Felix schuift zijn stoel achteruit. Het geluid van hout over tegels klinkt luider dan het zou mogen in zo’n stilte. Hij zegt niets. Geen teken, geen kuchje als aankondiging. Hij verdwijnt gewoon richting woonkamer, zijn schaduw het enige spoor dat achterblijft.

Wij blijven achter aan tafel, gevangen in een moment dat tegelijk banaal en beladen aanvoelt. Niemand zegt iets, maar de spanning hangt in de lucht... een dun draadje dat ons verbindt aan wat onuitgesproken blijft.

Het monotone ritme van een nieuwslezer doorbreekt de stilte vanuit de woonkamer, zijn stem een vlak relaas bij het brengen van de gebeurtenissen van de dag.

‘... en dat brengt het dodental op twintig,’ besluit hij. ‘Meer hierover en andere verhalen straks in Het Journaal van zeven. Graag tot dan.’

Een fractie van stilte volgt. En dan de jingle. Onverwacht luid, scherp en onverbiddelijk. ‘Graag uw aandacht voor volgend opsporingsbericht.’ De stem is onpersoonlijk en klinisch, maar de woorden dragen gewicht. Ze snijden door het moment heen, scherper door het verhoogde volume. ‘De politie is op zoek naar Gustaaf Berends. Hij werd donderdag voor het laatst gezien in de buurt van zijn woning aan de Kasteelstraat in Antwerpen. Gustaaf is 88 jaar oud en normaal gebouwd...’

Mijn vork glipt uit mijn hand. Het rammelt tegen het bord. De naam echoot in mijn hoofd. *Gustaaf*. De rest van de beschrijving flitst voorbij; een donkere jas, een bril met metalen montuur, die rustige, nadenkende blik die altijd leek te zeggen: *kijk verder, zie meer*.

‘Engeltje?’ Klara’s stem klinkt dichtbij, maar ik hoor haar amper. Haar hand rust op mijn schouder, warm en bezorgd, maar het voelt als iets abstracts, van een andere wereld.

‘Ssh.’ Ik wuif haar weg en sta op, mijn blik vastgehaakt aan het geluid dat uit de woonkamer komt.

Daar, in het koude licht van de televisie, staat Felix. Zijn rug recht, zijn blik gefixeerd op het scherm. Hij lijkt niet eens te ademen. De stralen van het scherm werpen een spookachtige gloed op zijn gezicht. En dan kijkt hij me aan, alsof hij precies wist dat dit zou komen.

‘Ga eens terug,’ zeg ik. Felix spoelt terug en zet het beeld op pauze. Daar is hij. Zijn gezicht, ouder geworden maar nog steeds herkenbaar. De blik waarmee hij me ooit stil liet vallen, de blik die me uitnodigde om dieper te graven, verder te kijken, maar me met meer vragen dan antwoorden had opgezaald.

Felix laat het beeld opnieuw spelen. ‘Gustaaf kan verward overkomen; hij lijdt aan een psychische aandoening,’ zegt de stem, bijna achteloos.

Verward? Als iemand wist wat hij deed, dan was hij het zelf wel. Het waren vooral de verplegers die mij verwarden omtrent zijn bestaan. Al zal hij ook niet zonder reden zijn opgenomen geweest...

‘Ken jij die man?’ vraagt Klara.

Ik haal diep adem, probeer de chaos in mijn hoofd te ordenen. ‘Dat is... de professor.’ Dan kijk ik haar aan, één seconde. ‘Ik ken hem van in de PAAZ. Een vriend.’

ENGEL

*Schaakmat begint met een zet
die niemand ziet.*

Dit was een leesfragment uit ENGEL.

© 2026 Stef Vekemans · Alle rechten voorbehouden

www.stefvekemans.be